

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
ADMINISTRATION COMMUNALE DE FOREST

Extrait du registre aux délibérations du Conseil communal

Présents

Séverine De Laveleye, *Présidente* ;
Charles Spapens, Mariam El Hamidine, Ahmed Ouartassi, Alain Mugabo Mukunzi, Françoise Père,
Maud De Ridder, Saïd Tahri, Fatima El Omari, Esmeralda Van den Bosch, *Échevin(e)s* ;
Marc-Jean Ghysels, Marc Loewenstein, Nadia El Yousfi, Laurent Hacken, Magali Plovie, Alitia Angeli,
Evelyne Huytebroeck, Denis Stokkink, Dominique Goldberg, Cédric Pierre, Simon De Beer, Isabelle
Lukebamoko-Maduda, Fatima Abbach, Caroline Dupont, Christophe Borcy, Valérie Michaux, Alexander
Billiet, Mustapha Al Masude, Samir Ahrouch, Xavier Jans, Michael Van Vlasselaer, Christiane Defays,
Kris Vanslambrouck, Francis Dagrín, *Conseillers communaux* ;
Betty Moens, *Secrétaire communale*.

Excusés

Stéphane Roberti, *Bourgmestre* ;
Stéphanie Koplowicz, Nicolas Lonfils, *Conseillers communaux*.

Séance du 19.10.21

#Objet : Motion relative à la mise en place d'un service de transport social (à la demande de Mesdames et Messieurs Hacken, Jans, Plovie, El Yousfi et De Beer, conseillers communaux) - Report du 15/06/2021. #

Séance publique

AFFAIRES GÉNÉRALES

Secrétariat

La capacité à se mouvoir détermine en partie notre liberté et notre indépendance. Elle permet d'entretenir une vie sociale et culturelle, de faire ses courses ou de se rendre à des rendez-vous médicaux. Avec l'âge, cette capacité à se déplacer diminue et nos aînés se retrouvent progressivement confrontés à des obstacles de plus en plus difficiles à surmonter.

Les aînés perdent progressivement l'habitude de la conduite due à une baisse des capacités physiques. Ainsi, si 65% des 65-74% conduisent, le chiffre chute à 40% une fois passé la barre des 75 ans et ce, pour continuer à décroître à mesure que l'âge avance^[1].

Ce constat pose le problème des modes alternatifs possibles à la voiture.

Pour les transports en commun, la fréquence d'usage pour les personnes âgées est directement liée à la pénibilité. Les facteurs d'un abandon de ce mode sont multiples : démarrage des bus trop brusques, difficultés à monter et descendre, pas suffisamment de places assises, manque d'abris et de bancs, rupture de la continuité dans le trajet ...

Ainsi, il ressort que les personnes âgées abandonnent plus rapidement l'usage des transports en commun que la voiture. Que ça soit pour les raisons précédemment citées ou, en raison de problèmes de santé.

Concernant la marche, ce mode de déplacement reste le plus répandu chez les seniors et tend à être largement prédominant, dès 70 ans, sur l'ensemble des autres modes. Toutefois le périmètre de marche diminue sensiblement avec l'âge, avec l'apparition de problèmes de santé ou encore en raison d'un sentiment d'insécurité. pour se limiter à quelques centaines de mètres^[2].

Face à la complexité que représenté la mobilité pour les aînés, plusieurs initiatives communales de mise en place d'un transport social ont vu le jour. Elles permettent aux plus de 65 ans, qui sont en possession d'un certificat médical attestant de l'incapacité à se déplacer par leur propre moyen et à utiliser les transports en commun, de disposer d'un service leurs garantissant un trajet porte-à-porte, sûr, convivial et financièrement attractif. Jugé non rentable par le secteur des taxis, les trajets effectués par les transports sociaux offrent la possibilité de se déplacer au sein de la commune.

A Woluwe-Saint-Pierre, le service est financé de manière ingénieuse via plusieurs canaux :

- Les revenus de la publicité que les commerçants locaux apposent sur le véhicule.
- Le personnel est pour partie sous contrat d'insertion (Art 60 du CPAS par exemple).
- Des chauffeurs bénévoles renforcent l'équipe.
- La contribution des bénéficiaires (2€/ course dans la commune, 4€ dans les communes limitrophes).

Le coût direct pour la commune est donc nul, à part via la mise à disposition d'agents sous contrat article 60.

En fonction depuis 2015, ce service est un succès avec quotidiennement plus de 50 courses réalisées. Ce succès est dû à l'ancrage local du service qui crée la confiance des bénéficiaires, et à la façon de le structurer qui en fait une opération win-win pour tous les acteurs.

La commune d'Etterbeek a également lancé un service similaire qui vient en complément à l'attribution des chèques-taxis. Deux véhicules peuvent effectuer des déplacements pour les PMR et les seniors dans le cadre de soins de santé, pour aller chercher des médicaments, pour des achats ménagers ou pour des sorties de loisirs. La course est calculée en fonction de la destination :

- 1,5€/trajet dans la commune
- 0,6€/km en dehors de la commune

Enfin, l'ALE d'Evere a créé un dispositif similaire en 2019 : après un droit d'inscription annuel de 10%, chaque trajet à l'intérieur de la commune ou des communes limitrophes ne coûte qu'entre 1 et 2 € pour toutes les personnes à mobilité réduite. Un chauffeur est affecté à temps plein à la conduite de ce véhicule adapté PMR.

Nous pensons que l'instauration d'un service de transport social dans notre commune permettra de créer une offre de mobilité complémentaire, peu coûteuse, qui favorisera l'autonomie des seniors.

Motion communale relative à la mise en place d'un service de transport social

Le Conseil communal de Forest :

- Vu les ambitions de GoodMove visant à encourager le report modal vers la marche, le vélo et les transports en commun ;
- Vu la fiche C5 de GoodMove souhaitant améliorer les services de transport des PMR ;
- Considérant le vieillissement de la population ;
- Considérant la difficulté des seniors, se voyant contraint médicalement de ne plus utiliser les transports en commun, à se déplacer ;

- Considérant que la politique des chèques taxi subsidiables ne rencontre pas un grand succès à Forest : 1.426 en 2019 soit 4/jours ;
- Considérant les réussites des projets de transport social de Woluwe-Saint-Pierre avec 50 courses/jours et d'Etterbeek ;
- Considérant le désintérêt du secteur des taxis pour ces petites courses ;
- Considérant la nécessité de protéger l'autonomie des seniors ;
- Considérant le caractère complémentaire de l'offre TaxiBus de la STIB ;
- Considérant le caractère complémentaire qu'offre le service Seniors de Forest concernant le :
  - • Transport des personnes les plus isolées et/ou précarisées vers les magasins alimentaires ou pharmacie,
  - • Transports des aînés vers les différents centres pour aînés (Marconi, Divercity, Atoll, MIRO, Val des Roses et bientôt le Bia Bouquet),
  - • Réalisation des courses pour les aînés à mobilité réduite,
  - • Transports des aînées vers les maisons médicales forestoises, les hôpitaux et centres de vaccination,
  - • L'achat d'une camionnette en collaboration avec le groupe de travail seniors de la coordination sociale du CPAS ;

Demande au Collège des Bourgmestre et Échevins :

- D'étudier la faisabilité de créer un service de transport social dans la commune.
- De présenter le résultats de cette analyse aux conseillers communaux d'ici 1 an.

---

[1] Belgian daily mobility 2012

[2] Mobilité des personnes âgées, Claude Dumas, 2012

34 votants : 34 votes positifs.

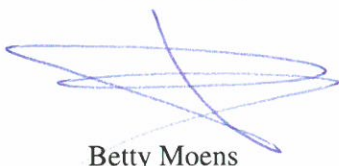
AINSI FAIT ET DÉLIBÉRÉ EN SÉANCE.

Par le Collège :
La Secrétaire,
(s) Betty Moens

La Présidente,
(s) Séverine De Laveleye

POUR EXTRAIT CONFORME
Forest

Par le Collège :
La Secrétaire,

Betty Moens

La Bourgmestre f.f.,

Mariam El Hamidine

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
GEMEENTEBESTUUR VORST**

Uittreksel uit het register der beraadslagingen van de Gemeenteraad

Aanwezig

Séverine De Laveleye, *Voorzitster* ;
Charles Spapens, Mariam El Hamidine, Ahmed Ouartassi, Alain Mugabo Mukunzi, Françoise Père,
Maud De Ridder, Saïd Tahri, Fatima El Omari, Esmeralda Van den Bosch, *Schepenen* ;
Marc-Jean Ghysels, Marc Loewenstein, Nadia El Yousfi, Laurent Hacken, Magali Plovie, Alitia Angeli,
Evelyne Huytebroeck, Denis Stokkink, Dominique Goldberg, Cédric Pierre, Simon De Beer, Isabelle
Lukebamoko-Maduda, Fatima Abbach, Caroline Dupont, Christophe Borcy, Valérie Michaux, Alexander
Billiet, Mustapha Al Masude, Samir Ahrouch, Xavier Jans, Michael Van Vlasselaer, Christiane Defays,
Kris Vanslambrouck, Francis Dagrín, *Gemeenteraadsleden* ;
Betty Moens, *Gemeentesecretaris*.

Verontschuldigd

Stéphane Roberti, *Burgemeester* ;
Stéphanie Koplówicz, Nicolas Lonfils, *Gemeenteraadsleden*.

Zitting van 19.10.21

#Onderwerp : Motie betreffende de invoering van een dienst voor sociaal vervoer (op vraag van mevrouwen en de heren Hacken, Jans, Plovie, El Yousfi en De Beer, gemeenteraadsleden) - Uitsel van 15/06/2021. #

Openbare zitting

ALGEMENE ZAKEN

Secretariaat

De mogelijkheid om ons te verplaatsen bepaalt voor een deel onze vrijheid en zelfstandigheid. Het stelt ons in staat een sociaal en cultureel leven te leiden, boodschappen te doen of naar medische afspraken te gaan. Naarmate we ouder worden, neemt ons vermogen om ons te verplaatsen af en onze senioren worden geleidelijk geconfronteerd met obstakels die steeds moeilijker te overwinnen zijn.

Ouderen verliezen geleidelijk de gewoonte om te rijden omdat hun lichamelijke vermogens afnemen. Terwijl 65% van de leeftijdsgroep van de 65-74-jarigen met de auto rijdt, daalt dat cijfer tot 40% zodra zij de 75 jaar overschrijden, en het blijft dalen naarmate de leeftijd vordert.^[1]

Die vaststelling brengt ons bij de kwestie van de mogelijke alternatieven voor de auto.

Wat het openbaar vervoer betreft, houdt de gebruiksfrequentie voor ouderen rechtstreeks verband met de moeilijkheidsgraad van het gebruik. Er zijn tal van redenen om van deze vervoerswijze af te zien: de bus vertrekt te snel, in- en uitstappen is moeilijk, er zijn onvoldoende zitplaatsen, er zijn niet genoeg schuilhokjes en banken, er is geen continuïteit in het traject, ...

Het blijkt dus dat ouderen sneller afzien van het gebruik van het openbaar vervoer dan van de auto. Dat kan om de bovengenoemde redenen of wegens gezondheidsproblemen zijn.

Stappen blijft het meest gebruikte vervoermiddel bij ouderen en vanaf de leeftijd van 70 jaar heeft deze verplaatsingswijze de overhand op alle andere. De wandelperimeter neemt echter sterk af met de leeftijd, door gezondheidsproblemen of een gevoel van onveiligheid, en stilaan geraakt men beperkt tot enkele honderden meters.^[2]

Gezien de complexiteit van de mobiliteit van bejaarden, zijn er verschillende gemeentelijke initiatieven gelanceerd om sociaal vervoer te organiseren. Dit biedt een veilige, aangename en betaalbare deur-tot-deurdienst voor 65-plussers die een medisch attest hebben waaruit blijkt dat zij niet in staat zijn zich op eigen kracht te verplaatsen en geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. De door de taxisector onrendabel geachte ritten van het sociaal vervoer bieden de mogelijkheid zich binnen de gemeente te verplaatsen.

In Sint-Pieters-Woluwe wordt de dienst op een ingenieuze manier gefinancierd via verschillende kanalen:

- Inkomsten uit reclame voor lokale handelaars op het voertuig.
- Het personeel heeft deels een inschakelingscontract (bv. art. 60 OCMW).
- Er zijn ook vrijwilligers die als chauffeur meewerken.
- De bijdrage van de gebruikers (2 €/rit in de gemeente, 4 € naar buurgemeenten).

De directe kosten voor de gemeente zijn derhalve nihil, afgezien van de terbeschikkingstelling van personeelsleden onder een artikel 60-overeenkomst.

Deze dienst bestaat sinds 2015 en is een succes met meer dan 50 ritten per dag. Dit succes is te danken aan de lokale verankering van de dienst, die vertrouwen wekt bij de doelgroep, en aan de manier waarop de dienst is gestructureerd, waardoor het voor iedereen een win-win-operatie is.

Ook de gemeente Etterbeek heeft een soortgelijke dienst opgezet als aanvulling op de taxicheques. Twee voertuigen kunnen worden gebruikt om personen met een beperkte mobiliteit en senioren te vervoeren voor medische afspraken, om medicijnen te gaan halen, voor gewone boodschappen of voor vrijetijdsuitstapjes. Het tarief wordt berekend op basis van de bestemming:

- 1,5 €/rit binnen de gemeente
- 0,6 €/km buiten de gemeente

Tot slot heeft het PWA van Evere in 2019 een gelijkaardige regeling in het leven geroepen: na een jaarlijks inschrijvingsgeld van 10% kost elke verplaatsing binnen de gemeente of haar buurgemeenten slechts tussen 1 en 2 € voor alle personen met een beperkte mobiliteit. Een chauffeur wordt voltijds toegewezen voor het rijden met dit voertuig dat is aangepast aan personen met een beperkte mobiliteit.

Wij denken dat de invoering van een dienst voor sociaal vervoer in onze gemeente een aanvullend en goedkoop mobiliteitsaanbod zal creëren dat de autonomie van senioren zal bevorderen.

Motie betreffende de invoering van een dienst voor sociaal vervoer

De Gemeenteraad van Vorst:

- Gelet op de ambities van GoodMove om een modal shift naar stappen, fietsen en openbaar vervoer aan te moedigen;
- Gelet op fiche C5 van GoodMove, dat de vervoersdiensten voor gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit wil verbeteren;
- Overwegende de vergrijzing van de bevolking;

- Overwegende de moeilijkheid voor senioren die om medische redenen het openbaar vervoer niet meer gebruiken, om zich te verplaatsen;
- Overwegende het feit dat het beleid van de subsidieerbare taxicheques niet erg succesvol is in Vorst: 1.426 in 2019, dus 4/dag;
- Overwegende het succes van de projecten voor sociaal vervoer in Sint-Pieters-Woluwe met 50 ritten/dag en in Etterbeek;
- Overwegende het gebrek aan belangstelling van de taxisector voor deze kleine ritten;
- Overwegende de noodzaak om de autonomie van senioren te vrijwaren;
- Overwegende het complementaire karakter van het TaxiBus-aanbod van de MIVB;
- Overwegende het complementaire karakter dat de Seniorendienst van Vorst biedt met betrekking tot het:
  - • Vervoer van de meest geïsoleerde en/of kansarme personen naar voedingswinkels of apotheken,
  - • Vervoer van senioren naar de verschillende seniorencentra (Marconi, Divercity, Atoll, MIRO, Val des Roses en binnenkort Bia Bouquet),
  - • Boodschappen doen voor senioren met een beperkte mobiliteit,
  - • Vervoer van senioren naar de Vorstse medische huizen, ziekenhuizen en vaccinatiecentra,
  - • De aankoop van een bestelwagen in samenwerking met de seniorenwerkgroep van de sociale coördinatie van het OCMW;

Verzoekt het College van Burgemeesters en Schepenen:

- De haalbaarheid te bestuderen van de invoering van een dienst voor sociaal vervoer in de gemeente.
- De resultaten van deze analyse binnen een jaar aan de gemeenteraadsleden voor te leggen.

---

[1] Belgian daily mobility 2012

[2] Mobilité des personnes âgées, Claude Dumas, 2012

34 stemmers : 34 positieve stemmen.

ALDUS GEDAAN EN BERAADSLAAGD IN ZITTING.

Vanwege het College :
De Secretaris,
(g) Betty Moens

De Voorzitster,
(g) Séverine De Laveleye

VOOR EENSLUIDEND AFSCHRIFT

Vorst

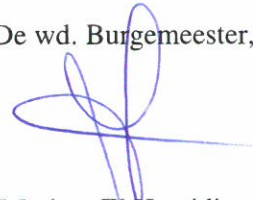
Vanwege het College :
De Secretaris,

Betty Moens

De wd. Burgemeester,

Mariam El Hamidine